МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕРЕПІДГОТОВКИ
ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА

ФАКУЛЬТЕТ МАТЕМАТИКИ, ІНФОРМАТИКИ ТА ФІЗИКИ

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ

Міжнародна науково-практична конференція
з нагоди 70-річчя доктора педагогічних наук, професора,
заслуженого працівника освіти України,
директора Навчально-наукового інституту перепідготовки та підвищення кваліфікації
СЕРГІЄНКА Володимира Петровича

МАТЕРІАЛИ

28 жовтня 2024 року

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2024

УДК 37.011:37.016-021.383]:005.745
С 24

За загальною редакцією професора **В. П. СЕРГІЄНКА**

Редакційна колегія:

В. П. Андрущенко	–	член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, доктор філософських наук, професор;
Р. Г. Драпушко	–	проректор з науково-педагогічної роботи (адміністративно-господарська діяльність), кандидат філософських наук, доцент;
В. Г. Лавриненко	–	проректор з міжнародних зв'язків, кандидат історичних наук, професор;
Н. В. Марченко	–	кандидат педагогічних наук, доцент;
Шебень Володимир	–	кандидат педагогічних наук, професор (Пряшевський університет, Словаччина);
В. П. Сергієнко	–	доктор педагогічних наук, професор;
В. М. Слабко	–	доктор педагогічних наук, професор;
Г. М. Торбін	–	проректор з наукової роботи, доктор фізико-математичних наук, професор;
В. І. Федоришин	–	доктор педагогічних наук, професор.

С 24 **Цифрова трансформація освіти: теоретико-методичні засади :** збірник мат. Міжнародної науково-практичної конф., присвяч. 70-річчю проф. В. П. Сергієнка. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – 485 с.

ISBN 978-966-931-316-4

До збірника ввійшли матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції "Цифрова трансформація освіти: теоретико-методичні засади", у яких науковці розглядають актуальні питання теорії, методології та практики неперервної освіти в умовах соціальних та інформаційних змін.

Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, практиками, здобувачами вищої освіти в галузі психології, педагогіки та дотичних до них наук.

УДК 37.011:37.016-021.383]:005.745
DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-MKNino-Sergiyenko70-2024

ISBN 978-966-931-316-4

© Автори матеріалів, 2024
© Редакційна колегія, 2024
© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024

Література:

1. Андрющенко Н. Дистанційне навчання в Україні: експерименти, напрацювання, перспективи. *Вища школа*. 2014. № 5-6. С. 60-63.
2. Актуальні проблеми якісної підготовки медичних кадрів у надзвичайних умовах. Тези доповідей навчально-методичної конференції 7 лютого 2024 року. Вінниця, 2024. 300 с.
3. Сучасні можливості підвищення мотивації студентів до навчання / Л. В. Беш, Б. Я. Дмитришин, О. М. Беш, О. І. Яскевич, О. І. Мацюра. *Львівський клінічний вісник.* № 1 (17). 2017. С. 60-64.

УДК 37.091.33 – 027.22:796:811/821.161.2

Марченко Н. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри освіти дорослих
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна

ІНТЕРАКТИВНІ ВПРАВИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Для осучаснення уроків гуманітарних дисциплін також пропонуємо вчителям використовувати наявні розважальні інтерактивні засоби, які дають можливість статичну інформацію подати таким чином, щоб вона була легко засвоєна учнями. Сьогодні досить багато дітей захоплюються соціальними мережами та веденням блогів. Учитель може використати це з користю, з освітньою метою. Наприклад, під час вивчення біографії письменника можна запропонувати не лише традиційну форму роботи – написання хронологічної таблиці, а й створення соціальної сторінки письменника чи персонажа художнього твору вже після його прочитання. Це завдання дає можливість учням детально проаналізувати інформацію та синтезувати її, проявити творчість та оформити цю сторінку максимально наближено до реальної, підібравши необхідні пункти, фотографії з різних періодів життя, зазначити друзів. Також учні можуть створити пости від імені письменника чи персонажа художнього твору та коментарі його друзів до нього. З іншого боку, вчитель на уроці може продемонструвати розроблену ним сторінку письменника чи персонажа твору в соціальній мережі та розповісти дітям про його життєвий шлях. Після вивчення біографії письменника чи прочитання художнього твору для повторення чи перевірки домашнього завдання педагог пропонує дітям незаповнену сторінку письменника/персонажа у фейсбуці чи інстаграмі, на якій будуть прописані лише необхідні ключові пункти. Таким чином, на початку уроку діти можуть працювати разом чи парами, чи в групах для написання необхідної інформації до кожного пункту. Після виконання запропонованого завдання (якщо робота здійснювалася в парах чи групах) відбувається спільна робота всіх учнів у заповненні персональної сторінки письменника/персонажа в соціальній мережі. Отже, діти мають можливість аналізувати та доповнювати відповіді один одного, вступати в дискусію та

заперечувати тези однокласників.

Також ми можемо запропонувати дітям створити реальну сторінку у фейсбуці чи інстаграмі з проблемних питань української мови. Насамперед їм необхідно обрати кількох адміністраторів серед учнів класу та попросити кожного розробити та розмістити один цікавий факт, ілюстрацію складного правила чи типові помилки української мови на цій сторінці. Створеною класом сторінкою в соціальній мережі можуть зацікавитися їхні друзі чи знайомі, що сприятиме поширенню знань та заохотить до постійного оновлення контенту, а відповідно поглибленню знань учнів.

Рекомендуємо також педагогам використовувати з освітньою метою створення відео для TikTok чи Reels. По-перше, це може бути як домашнє групове чи індивідуальне завдання для учнів створити коротке відео, в якому показано розуміння тої чи іншої теми з української мови чи літератури. Згодом можна буде організувати конкурс на найкраще TikTok-відео: проаналізувати їх разом у класі та провести голосування між учнями в класі за кількома категоріями: найцікавіше, найкреативніше чи найдоступніше відео. По-друге, вчитель може створити власне TikTok-відео, в якому розкриє складне питання української мови. Діти зможуть неодноразово переглянути його та, звісно, запам'ятають вміщену інформацію набагато краще.

"Інформаційно-комунікаційні технології є інноваційною рушійною силою, оскільки вони надають можливість об'єднати цифрові технології та ресурси для розширення горизонтів і підвищення якості освіти, викладання та навчання, ніж всі попередні освітні технології від дошки до телебачення" [1]. Тому поряд з інтерактивними методами, які ми використовуємо на уроках, цікавими є освітні платформи, які дозволяють розробляти та використовувати інтерактивні вправи під час вивчення тої чи іншої теми. Зазвичай вони пропонують форму гри, яка є значною рушійною силою розвитку пізнавальних здібностей учнів, адже бажання перемоги органічно поєднується із використанням наявних знань та сприяє заповненню інформаційних прогалин. Одним із таких сучасних платформ є Baamboozle. Ця інтерактивна платформа дає можливість створити запитання та завдання для одного учня чи восьми команд. Кожне питання розміщується під певною цифрою, тому команди не знають, яке завдання вони отримають. Поряд із цифрами-завданнями команди відкривають цифри, під якими розміщуються додаткові можливості: учні можуть забрати бали в іншої команди або їхні бали можуть перейти до іншої команди, вони можуть отримати або втратити певну кількість балів. Розробник інтерактивного завдання на платформі Baamboozle може оцінити кожне питання в балах по-різному, таким чином відмітивши складніші завдання. Також цікавою особливістю цієї платформи є те, що ми можемо створювати вправи й для самоперевірки. Готуючи завдання, розробник вносить правильну відповідь у колонку праворуч, що дозволяє індивідуальне виконання завдання. Тож ми можемо запропонувати кожному учневі самостійно виконати вправу на Baamboozle, а потім визначити переможця, використовуючи отримані рейтингові бали. Розроблені вправи на даній платформі ми використовуємо для перевірки домашнього завдання чи узагальнення вивченої теми. Інтерактивна платформа Baamboozle досить легка у використанні й для учнів, і для вчителів. Вона дає можливість урізноманітнити освітній процес та розвивати різноманітні компетентності учнів.

Більше можливостей дає інтерактивна платформа Wordwall, яка дозволяє швидко та легко розробити навчальні ресурси. Перевагою даного ресурсу є наявність значної кількості різних шаблонів, що дозволяє урізноманітнити заняття. Wordwall можна використовувати як для групової, так й індивідуальної роботи під час закріплення чи

узагальнення нового матеріалу. На платформі можна не лише розробляти власні завдання, а й знайти вже готові в банку завдань.

Схожою на Wordwall є також інтерактивний навчальний сервіс LearningApps.org, який пропонує різноманітні шаблони для розробки вправ. Сервіс дозволяє учасникам освітнього процесу комунікувати, оскільки вчитель може надіслати завдання як одному учню, так і класу в цілому, а згодом отримати результати їх виконання, здійснити аналіз помилок та попрацювати над ними на занятті. LearningApps.org також має банк навчальних занять, але використовувати їх можемо лише безпосередньо під час заняття, оскільки вони належать іншим педагогам, тому здійснити віддалену перевірку запропонованого завдання вам не вдасться.

Для розвитку творчості та відпрацювання навчального матеріалу можна активно використовувати меми, тобто невелику інформацію, яка в іронічному характері описує ту чи іншу ситуацію. Для цього як учитель, так і учень може використовувати різноманітні сайти (canva, iloveimg, kapwing, mematic тощо). Меми-завдання може запропонувати вчитель, наприклад, на початку уроку для зацікавлення учнів та демонстрації теми уроку, а також учні – розробити власні меми для демонстрації вивченої інформації.

Отже, інтерактивні прийоми та методи навчання урізноманітнюють освітній процес, розвивають пізнавальні інтереси студентів та навички працювати в колективі. Ці методи дозволять створити освітнє середовище, в якому теорія та практика засвоюються водночас, що сприяє критичному та логічному мисленню, формуванню індивідуальності.

Література:

1. Slipchuk V., Braslavska O., Kobernyk A., Novykova I., Remekh T., & Kobernyk H. (2020). Innovative teaching technologies at universities. International Journal of Advanced Research in Engineering and Technology (IJARET), 11, 5, 253-263, https://doi.org/10.34218/IJARET.11.5.2020.0027.